

Тази ситуация обяснява в голяма степен нарасналия брой на подменени домакинства, участващи в ежемесечно осъществяваното от НСИ наблюдение на домакинските бюджети. През 1997 г. - годината на сравнително най-острата правителствена криза, подмените достигнаха критичните 49% от общо определените за наблюдение домакинства. Този процент е по-висок с 11.1 пункта спрямо предходната 1996 година. През 1998 спрямо 1997 г. е регистрирано намаление на направените подмени, но техният размер остава тревожно висок - 41.1%, като през 1999 г. достигна 39.7%. През 2000 г. подмените намаляват на 37.0%, но през 2001 г. нарастват отново на 39.9%, достигайки нивото на 1999 година. Може да се отбележи, че значителният брой подмени се правят преди началото на наблюдението. През годината сравнително малко са домакинствата, които отпадат от наблюдение (табл. 1).

Таблица 1

ПОДМЕНЕНИ ДОМАКИНСТВА ПРЕЗ 1995 -2001 Г.
СПОРЕД МОМЕНТА НА ПОДМЯНАТА

(Процент от обема на извадката)

Момент на подмяна	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Подменени домакинства - общо	35.9	37.9	49.0	41.1	39.7	37.0	39.9
Преди започване на наблюдението	29.4	31.4	35.6	35.3	34.1	32.4	36.6
През годината	6.5	6.5	13.4	5.8	5.6	4.6	3.3

Подменените домакинства се разпределят в зависимост от две основни групи причини: обективни и субективни. По принцип може да се отбележи, че субективните причини за отказ са сравнително по-опасни от обективните. Това се дължи на обстоятелството, че при равни други условия (качествено извършена работа от анкетърските екипи по места при актуализиране на списъците, от които се формира извадката) субективните причини за отказ категорично и цялостно нарушават условията за рандомизация, които са абсолютно необходими за формирането на извадка за всяко представително изследване.

Таблица 2

ПОДМЕНЕНИ ДОМАКИНСТВА ПРЕДИ ЗАПОЧВАНЕ НА
НАБЛЮДЕНИЯТА ПО ПРИЧИНИ ПРЕЗ ПЕРИОДА 1995-2001 ГОДИНА

(Процент от обема на извадката)

Причина за подмяна	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Подмени преди започване на наблюдението - общо	29.4	31.4	35.6	35.3	34.1	32.4	36.6
Подменени по обективни причини	14.3	14.2	11.7	11.2	14.2	14.5	15.4
Ненамерени на адреса	4.9	6.0	5.8	3.9	5.6	7.2	5.6
Влошено здравословно състояние	5.1	4.7	4.5	5.0	5.4	5.2	5.9
Други причини	4.3	3.5	1.4	2.3	3.2	2.1	3.9
Подменени по субективни причини	15.1	17.2	23.9	24.1	19.9	17.9	21.2